

sledkem toho nemocný člen jest ponechán v nemocničním ošetřování, nelze mluvit o porušení disposičního práva pokladny, neboť nemocnicím jest uložena všeobecná humanitní povinnost ošetřovati nemocné, kteří nemocničního ošetřování nezbytně potřebují, neb kteří sami se hlásí o přijetí a jsou ústavním lékařem uznáni způsobilými ku přijetí. Důsledkem této nemocnicím uložené humanitní povinnosti jest, že mohou propustiti neuzdravené osoby a tedy členy nemocenských pokladen, když to jejich zdravotní stav dovolí a byla učiněna dostatečná dispositce ohledně dalšího léčení. Z toho však plyne, že nemocenská pokladna, chce-li dosáhnouti propuštění svého člena, musí nemocnici sděliti svoji dispositci a to i tehdy, když chce dáti nemocného ošetřovati ambulatorně svým pokladničním lékařem. Opominula-li nemocenská pokladna dispositci učiniti a ii nemocnici sděliti, musí nésti důsledky tohoto svého opominutí a nemůže odepříti nemocnici náhradu ošetrovacích útrat.

(Nález nejv. správ. soudu z 1. října 1923, č. 13.019/23.)

K pojmu »výdělek« ve smyslu n. z. Názor, že osoba živící se žebrotou není bez výdělku, nenalézá opory v zákoně. To, čeho se nabývá žebrotou, nelze již podle obecného významu slova považovati za »výdělek« a nelze tvrditi, že by osoba, kryjící své životní potřeby žebrotou, měla nějaký výdělek ve smyslu n. z., jenž výrazem tím míní příjem, vyplývající z práce. Zákon nečiní vůbec rozdílu mezi osobami, jež jsou bez výdělku z vlastní viny a těmi, které se ve stavu tom ocitly bez zavinění, ani konečně nerozlišuje, zdali osoby, o něž jde, mají nějaký majetek čili nic. Mluví všeobecně o osobách vystoupivších ze zaměstnání pojistně povinného, pokud jsou bez výdělku a zdržují se na území republiky Československé. Kdyby byl zákonodárce chtěl rozdíl ten činiti, byl by musel tak výslovně učiniti. Že snad za tohoto stavu zákonodárství mohou nastati případy zneužití dobrodiní zákona, daného všem osobám bez výdělku jsoucím, mohla by snad býti podnětem pro změnu zákona, avšak de lege lata jest bez významu.

(Nález nejv. správ. soudu ze 24. října 1923, č. 17.599/23.)

K §§ 67. a 69. n. z. Trestní řízení policejní spočívá jako administrativní řízení vůbec na všeobecné zásadě oficiality a důsledkem toho na základě zjištění materiální pravdy z moci úřední a může býti řízení to zavedeno bez návrhu a zákroku strany. V řízení tom svěřeno jest podle platného právního řádu hájení veřejného zájmu na potrestání za činy nebo opominutí z moci úřední stíhatelné úřadu trestnímu samému a jest zůstaveno volné úvaze jeho, aby, oceniv výsledek provedeného trestního řízení zejména procesní sílu provedených důkazů a skutečností, svědčících pro vinu i proti ní, vynesl nález buď osvobozující anebo odsuzující. Institut veřejného žalobce policejní trestní řízení nezná. Okresní nemocenské pokladně nepřísluší v řízení tom postavení strany, a to ani jako zástupce veřejných zájmů, ani jako žalobce nebo soukromého účastníka, neboť není právní normy, která by jí postavení takové přiznávala. Okresní nemocenská pokladna má pouhé postavení oznamovatele přestupků nemocenského zákona, které mají býti stíhány cestou policejně trestní. Nemá-li ale nemocenská pokladna postavení strany v uvedeném řízení, pak nemůže si stěžovati k nejvyššímu správnímu soudu do konečného výroku o vině a trestu vysloveného v pořadu stolic správních, a

jest tudíž taková stížnost v tomto směru pro nedostatek legitimace nepřipustnou.

(Nález nejv. správ. soudu z 25. října 1923, č. 17.647/23.)

K § 2., odst. 2. n. z. ve znění zákona z 15. května 1919, č. 268 Sb. z. a n. Toto ustanovení nelze rozšířiti na osoby jiné, nežli na osoby, které tvoří rodinu ve smyslu § 40. všeob. zák. obč.

(Nález nejv. správ. soudu z 3. prosince 1923, č. 18.898/23.)

K § 16. úr. zák. Stanovení příspěvků. Zákon má na mysli jako základ pro stanovení příspěvků úhrnnou sumu skutečného výdělku každého pojištěnce za dobu, za kterou se příspěvek vypočítává (§ 21. ú. z.), nikoli snad výdělek za nějakou jednotku pracovní doby (za den). Není tudíž a podle povahy věci nemůže býti podkladem pro výpočet příspěvku vždy výdělek roční. Z toho vyplývá jako nezbytný důsledek, že onu cifru, kterou druhá věta § 16., odst. 1., vyznačila maximální výdělek pro stanovení příspěvků započitatelný, nelze pokládati za měřítko ciferně konstantní. Nelze přece předpokládat ani, že by zákon byl chtěl hranici pro basi příspěvkovou stanovit jen v případech, kdy touto basí je faktický výdělek za rok, a bylo by protismyslné na výdělek připadající na dobu, která jest jen zlomkem roku, užívat jako měřítka cifry, kterou zákon vyjádřil výdělek za rok. Jest tedy ustanovení druhé věty odstavce 1. § 16. ú. z. pojímati jako vytčení principu závazného pro zjišťování základu, z něhož příspěvky mají býti vyměřeny, ze kteréhož principu teprve v každém jednotlivém případě jest logickou operací vyvoditi důsledky konkrétním okolnostem přiměřené. Podstata onoho principu v druhé větě prvního odstavce § 16. vytčeného tkví v tom, že pro stanovení příspěvku vzítí je za základ výdělek pojištěncem za určitou dobu faktický přijatý potud, pokud by, kdyby se přepočítal na výdělek roční, nepřesahoval sumu, již zákon na uvedeném místě jako hranici vyznačil. Matematicky vyjádřeno: poměr započitatelného výdělku za kratší dobu k započitatelnému výdělku ročnímu jest týž, jako poměr doby faktického zaměstnání k době roční.

K §§ 1. a 4., odst. 1 n. z. ve znění zákona z 15. května 1919, č. 268 Sb. z. a n. Za pracovní, služební a učňovský poměr ve smyslu n. z. lze uznati jen takový dvojstranný poměr smluvní, v němž jako zaměstnavatel jest zúčastněna osoba dle § 4., odst. 1 n. z. kvalifikovaná, t. j. osoba, na jejíž účet jest »provozován podnik nebo hospodářství«. Nezbytný znak, který určuje zaměstnavatele ve smyslu zákona, jest tedy »provozování podniku nebo hospodářství«. Provozování hospodářství již dle svého vlastního významu a zvláště ve spojení, ve kterém je výrazů těchto v zákoně použito (»provozovati podnik nebo hospodářství«) neznamená totéž jako »vésti domácnost«, byť snad v některých případech domácnost byla v tak úzkém spjetí s hospodářstvím výdělečným, že slušelo by ji považovati za článek »provozovaného hospodářství«. Osoby zaměstnané ve služebním poměru v domácnosti nepodléhají tudíž nemocenské pojistné povinnosti.

(Nález Nejv. správ. soudu z 2. července 1923, č. 4344/23.)